

Şehidliğin türleri

Behiye Şahin: “Şehidliğin şartları ve dereceleri nelerdir? Ben iki yaşımıdayken annemi doğum esnasında kaybettim. Annem şehid midir?”

Peygamber Efendimiz (asm) buyuruyor ki: “Yedi çeşit şehidlik vardır:

- 1- Allah yolunda öldürülen şehiddir.
- 2- Vebadan ölen şehiddir.
- 3- Suda boğulan şehiddir.
- 4- Akciğer hastalıklarından ölen şehiddir.
- 5- Yıkık altında kalıp ölen şehiddir.
- 6- Hamileyken ölen kadın şehiddir.
- 7- Doğum nedeniyle ölen kadın şehiddir.” 1

Bir şehidin kabir hayatı konusunda da Peygamber Efendimiz (asm) şöyle buyuruyor: “Şehidler kabir âleminde Cennetin kapısında akan bir nehrin kıyısında yeşil bir çadırın içindedirler. Rızıkları sabah akşam kendilerine Cennet’ten gelir.” 2

Anlaşıyor ki, şehidlik iki türlüdür:

1- Şehid olduğu bilinen ve şehid muâmelesi görenler: Allah için savaşımlara katılırlar, canını Allah yolunda feda ederler, savaşta öldürülürler. Bu kişiler insanlar nezdinde şehid olarak bilinirler, şehidlik muamelesi görürler, yani yıkanmazlar, kanlı elbiseleri ile defnedilirler. Allah katında da gerçek şehidtirler. İlk damlayan kanları ile birlikte günahları bağışlanmış ve dereceleri yükseltilmiştir.

2- Şehid olduğu bilinmeyen ve şehid muamelesi görmeyenler: Ahirette şehid olarak kabul görecektir olan, fakat dünyada şehid olduğu bilinmeyen ve şehid muamelesi görmeyenler. Bu kişilere manevî şehid denmektedir. Ve bunlar da gerçekte şehiddirler. Yani bu kimseler, insanlar bilmediği halde, Allah’ın şehid saydığı ve şehidlik makamı verdiği kimselerdir. Bu kimselere dünyada şehid muâmelesi yapılmaz. Bunlar normal olarak yıkanır ve kefenlenirler. Fakat Allah ahirette bu kimselere şehid muamelesi yapar.

Peygamber Efendimizin (asm) bildirdiği şekliyle, Allah yolunda bulunmak, ruhunu veya hayatını Allah yolunda feda etmek, haramı helâli bilmek ve haram yolda bulunmamak şartıyla meselâ, akrep sokmasından ölen, yırtıcı hayvanların yemesiyle ölen, kazadan ölen, yıkık altında ölen, yaralanıp ölen, veba, verem ve sair hastalıklarla hastalanıp ölen³, karın ağrısından ölen, doğum yapıp loğusa iken ölen, suda boğulup ölen, ateşte yanarak ölen⁴, malını korurken ölen, haklı bir dâvâda vurularak ölen, zulmü defetmek için mücadele verirken ölen⁵, gurbette ölen, ilim tahsil ederken veya Allah için ilim öğrenme yolunda ölen⁶, Cuma gününde ölen, ailesinin geçimi uğrunda ölen kimseler manevî şehid sayılmışlardır. Keza, şehid olmayı istediği halde şehid olmayıp rahat döşğinde ölen şehid sayılmıştır.⁷ Kezâ, bir hadiste ümmetin fesadı zamanında sünneti yaşayan kimselere yüz şehid sevabı verileceği bildirilmiştir.⁸

Bu hadisi yorumlayan Bedüzzaman Hazretleri, çünkü sünneti yaşamamanın kişiye, sünneti yaşadıkça, daimî olarak İlâhî huzurda bulunma şuuru verdiğini kaydediyor. Kişiye şehidlik makamı veren değer, böyle daimî huzurda bulunma şuurudur.⁹ Şehidler kul hakkı hariç bütün günahlarının affedileceğini de Sevgili Peygamberimiz (asm) müjdelemişlerdir.¹⁰

Şehidler ölü değildirler. Şehidler hakkında Kur'ân'ın da müjdesi vardır: "Allah yolunda öldürülenlere ölümler demeyin. Doğrusu onlar diridirler. Lâkin siz farkına varmazsınız." ¹¹

Şehidler kimlere şefaate edebileceği ile ilgili Peygamber Efendimiz (asm) şöyle buyurmuşlardır: "Şehid, hemen kanının ilk fişkırıran damlasıyla birlikte affedilir. Ve iki huri verilir. Akrobalarından yetmiş kişi hakkında da şefaati kabul edilir. Kişi, Allah yolunda düşmana karşı savaşırken ölürse, kendisine kıyamete kadar yaptığı işten dolayı mükâfatı yazılmaya devam edilir. Sabah akşam rızkı kendisine getirilir. Kendisine yetmiş huri verilir. Ve kendisine şöyle denilir: 'Dur! Hesap bitinceye kadar şefaate devam et.'" ¹²

Diğer bir hadiste buyrulmuştur ki: "Şehid, yakınlarından yetmiş kişiye şefaate eder." ¹³

DUÂ

Ey Rabb-i Kerim! Nâzil buyurduklarına iman ettik! Resûl-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâma ittiba ettik. Getirdikleriyle, noksanlarımızla birlikte amel ettik! Taksiratımızla birlikte Sana kul olmaya geldik! Bizi şahitlerden yaz! Bizi şehidlerden yaz! Annemizi, babamızı ve bütün mü'minleri şehadet ehli kıl! Âmin!

Dipnotlar:

- 1- Ebu Davud, Cenaiz, 11; Taberani, Cenaiz, 36; Müsned, 5/446.
- 2- Müsned, 1/266.
- 3- C. Sağır, 3/935.
- 4- Müslim, İmare, 165; Neseî, Cenaiz, 14; Müsned, 2:441; C. Sağır, 3/1166.
- 5- C. Sağır, 4/1590.
- 6- C. Sağır, 1/173.
- 7- Müslim, İmare, 109; Neseî, Cihad, 25.
- 8- Müsnedü'l-Firdevs, 4/198; Cem'ul-Fevaid, 1/29.
- 9- Lem'alar, s. 174.
- 10- Müslim, İmare, 120; Tirmizi, Fezail, 13.
- 11- Bakara Sûresi: 154.
- 12- C. Sağır, 3/1116.
- 13- Ebû Davud, Cihad, 26.